

ВИКОРИСТАННЯ ПЕДАГОГІЧНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У ПРОФЕСІЙНІЙ ПІДГОТОВЦІ ПІДПРИЄМЦІВ

5. Давиденко Н.В. Рівняння на private banking // ЛігаБізнесІнформ. – 2006. – № 52. – С. 11 – 18.
6. Дзюблюк О.В. Комерційні банки в умовах переходу до ринкових відносин. – Тернопіль: “Тернопіль”, 1996. – 140 с.
7. Дубинський О.М. Обслуговування VIP-клієнтів УкрСиббанком // Економічний вісник. – 2006. – №4. – С. 28 – 32.
8. Лобанова А.Л. Перспективи розвитку ринку нетрадиційних банківських послуг в Україні // Фінанси України. – 2003. – №3. – С. 133 – 139.
9. Прокофів Н.Ю., Обслуговування VIP-ів підвищує репутацію банку // Галицькі контракти. – 2006. – №8. – С. 8 – 10.
10. Романенко Л.Ф. Особливості використання комерційними банками нетрадиційних банківських продуктів // Фінанси України. – 2001. – №11. – С. 115 – 118.

Стаття надійшла до редакції 25.10.2008

УДК 377.3

Любомира Криницька, аспірант

Львівського науково-практичного центру професійно-технічної освіти АПН України

ВИКОРИСТАННЯ ПЕДАГОГІЧНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У ПРОФЕСІЙНІЙ ПІДГОТОВЦІ ПІДПРИЄМЦІВ

У статті розглядаються проблеми використання педагогічних технологій при професійній підготовці фахівців для підприємницької діяльності в умовах вищих професійних училищ.

Ключові слова: педагогічна технологія, професійна підготовка, слухачі, безробітні, підприємств.

Актуальність дослідження. Розвиток науки і техніки дав педагогам та студентам нові форми комунікації, нові типи вирішення абстрактних і конкретних завдань, перетворюючи викладача з авторитарного транслятора готових ідей у натхненника інтелектуального та творчого потенціалу студента.

На думку С.О. Сисоевої, майбутнє за системою навчання, що вкладалася б у схему студент – технологія – викладач, за якої педагог перетворюється на викладача – методолога, технолога, а студент стає активним учасником процесу навчання. Педагогічна майстерність сучасного викладача має розвиватися не через забезпечення його великою кількістю рецептурних посібників і широке використання ним готових лекційних чи семінарських розробок. Йому потрібні передусім фундаментальні знання з базового предмета, висока загальна культура і ґрунтовна дидактична майстерність [3].

Метою нашого дослідження є визначення особливостей використання педагогічних технологій у професійній підготовці підприємців з числа безробітних в умовах вищих професійних училищ.

У науково-педагогічній літературі є десятки різних тлумачень поняття “Педагогічна технологія”. Розглянемо деякі з них.

“Педагогічна технологія” – сукупність психолого-педагогічних настанов, що визначають спеціальний вибір і компонування форм, методів, засобів, прийомів навчання, виховних засобів; вона є організаційно-методичним інструментарієм педагогічного процесу (Б.Т. Лихачев). “Педагогічна технологія” – змістовна техніка реалізації навчального процесу (В.П. Беспалько). “Педагогічна технологія” - це опис процесу досягнення запланованих результатів навчання (І.П. Волков). “Технологія” – це мистецтво, майстерність, уміння, сукупність методів відпрацьовування (В.М. Шепель). “Педагогічна технологія” – це модель спільної педагогічної діяльності з проектування, організації і проведення навчального процесу (В.М. Монахов). “Педагогічна технологія” – це системний метод створення, застосування і визначення всього процесу викладання і засвоєння знань з урахуванням технічних і людських ресурсів і їхньої взаємодії, що ставить своєю задачею оптимізацію форм освіти (ЮНЕСКО). “Педагогічна технологія” – системна сукупність і порядок функціонування всіх особистісних, інструментальних і методологічних засобів, що використовуються для досягнення педагогічних цілей (М.В. Кларин). Поняття “педагогічна технологія” може бути подана трьома аспектами:

ВИКОРИСТАННЯ ПЕДАГОГІЧНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У ПРОФЕСІЙНІЙ ПІДГОТОВЦІ ПІДПРИЄМЦІВ

- науковим: педагогічні технології – частина педагогічної науки, що вивчає і розробляє цілі, зміст і методи навчання і що проектує педагогічні процеси;

“колективній майстерності”, концентрованим вираженням якого і є технологія [5, 25].

І.П. Підласий дає таке порівняння індивідуальної майстерності (табл.1) [5, 26].

Таблиця 1.

Порівняння індивідуальної майстерності з технологією

Індивідуальна майстерність	Загальна технологія
1. Процес виконується працівником від початку до кінця	1. Процес поділяється на частини, кожен працівник виконує свою частину роботи
2. Необхідне знання усієї системи, усіх тонкощів виробництва	2. Необхідне знання тієї частини процесу, яку виконує працівник
3. Потрібно все робити самому	3. Упроваджуються “готові” розробки, що звільняють від необхідності усе робити самому
4. Процес тривалий	4. Процес набагато прискорюється
5. Продукт якісний	5. Продукт не менш якісний
6. В основі інтуїція, досвід	6. В основі науковий розрахунок, знання
7. Продукт лімітований можливостями виробника	7. Забезпечується масове виробництво якісного продукту

- процесуально-описовим: опис (алгоритм) процесу, сукупність цілей, зміст, методи і засоби для досягнення запланованих результатів навчання;

- процесуально-діючим: здійснення технологічного (педагогічного) процесу, функціонування всіх особистісних, інструментальних і методичних педагогічних засобів.

Поняття “педагогічна технологія” часто ототожнюється з поняттям “педагогічна система” [7, 14 – 15]. Педагогічна технологія відображає процес розробки і реалізації в освітній установі педагогічного проекту, який відображає певну систему педагогічних поглядів; спрямований на досягнення конкретної освітньої мети; визначає зразок професійно-педагогічної діяльності для його реалізації [8, 108].

І.П. Підласий твердить, що у практику теорія упроваджується за допомогою технологій. Під таким кутом зору технологія – це система алгоритмів, способів і засобів, комплексне застосування яких веде до заздалегідь намічених результатів діяльності, гарантує одержання продукту заданої кількості і якості. Технологія – концентроване виражені досягнутого рівня виробництва: це і спосіб, і результат упровадження наукових досягнень. “Будь-яка діяльність може бути або технологією, або мистецтвом. Мистецтво ґрунтується на інтуїції, технологія – на науці. З мистецтва усе розпочинається, технологією завершується, щоб потім розпочати все знову”, – пише відомий російський педагог В. Беспалько. Поки технологія не створена, панує індивідуальна майстерність. Але рано чи пізно остання поступається місцем

Існують різні класифікації педагогічних технологій.

У збірнику “Освітні технології” обходяться зовсім без основ класифікації, виділяючи як технології: Вальдорфську педагогіку, технологію саморозвитку, організацію групової навчальної діяльності, навчання як дослідження, проектну технологію, інформаційні технології, колективне творче виховання, створення ситуацій успіху, сутєстивну технологію, аналіз образу– персонажу епічного твору.

Професор В. Ликова (Смоленський державний інститут мистецтв, 2001) у складеній нею і відзначеній спеціальною премією програмі курсу, виділяє технології: педагогічного спілкування, гуманістичної педагогічної взаємодії, виховної корекційної взаємодії та деякі інші.

Перед вибором технології варто провести її попередню експертизу, встановити придатність для вирішення наших завдань у конкретних умовах. Адже за допомогою нової технології ми сподіваємося одержати обіцяний приріст ефективності навчального процесу.

Експертиза технології – це, по-перше, підтвердження того, що ви маєте справу дійсно з технологією, по-друге, установлення переваг даної технології над іншими, аналогічними. Експертиза розпочинається з визначення критеріїв порівняння. Експертиза ґрунтується на алгоритмі, що складається з послідовних кроків, на кожному з яких установлюється відповідність одному з критеріїв експертизи і виноситься однозначне рішення – “так” чи “ні” [5, 51].

При виборі педагогічної технології, ми скористалися частиною загального опитувальника

ВИКОРИСТАННЯ ПЕДАГОГІЧНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У ПРОФЕСІЙНІЙ ПІДГОТОВЦІ ПІДПРИЄМЦІВ

Таблиця 2.

Оцінка педагогічної технології

Відповідайте на питання	Так	Ні
Чи відповідає технологія реаліям сучасності?		
Чи може вона викликати позитивні зміни?		
Чи відповідає технологія вимогам наукового узагальнення?		
Чи істотний в ній авторський вплив?		
Чи присутнє в ній нове, унікальне, неповторне?		
Чи спростовує технологія традиційну парадигму?		
Чи сприяє вирішенню виховних задач?		
Чи націлена на розвиток учнів?		
Сприяє гуманізації навчально-виховного процесу?		
Націлена на індивідуально-розвиваюче навчання?		
Націлена на продуктивне навчання?		
Націлена на співпрацю?		
Не погіршує здоров'я учнів?		
Сприяє збільшенню обсягу знань?		
Сприяє формуванню умінь, навичок?		
Сприяє міцності засвоєння?		
Сприяє поліпшенню самооцінки учнів?		
Надає кращі можливості для стимулювання?		
Поліпшує мотивацію?		
Поліпшує кількість і якість продукту?		
Віддає перевагу результату, а не процесу?		
Задовольняє інтереси учня?		
Спирається на можливості учня?		
Спирається на добре спроектовану діяльність?		
Збільшує число "Так-реакцій"?		
Розвиває партнерські відносини?		
Формує "ресурс успіху"?		
Балансує раціональні й емоційні компоненти?		
Сприяє зміцненню власних цілей учня?		
Вимагає створення нових умов?		
Вимагає кардинальних перетворень процесу?		
Передбачає незалежне тестування?		
Вимагає великих витрат?		
Посильна педагогу середньої кваліфікації?		

для оцінки придатності та ефективності педагогічної технології І.П. Підласого (табл. 2) [5, 54].

На першому етапі ми для експертизи вибрали такі педагогічні технології, які б відповідали концепції розвитку вищого професійного закладу. На наш погляд, до таких галузевих технологій належать: проблемного навчання, інтерактивні, навчання через здійснення відкриттів, імітаційного навчання та ін.

Щоб вибрати оптимальну технологію і звести до мінімуму ризик помилки, можна запозичити розроблену цілісну технологію або її окремі елементи.

При побудові власної педагогічної технології, на нашу думку, слід визначити особливості організації навчання у професійно-технічному навчальному закладі.

З метою визначення особливостей технології

ВИКОРИСТАННЯ ПЕДАГОГІЧНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У ПРОФЕСІЙНІЙ ПІДГОТОВЦІ ПІДПРИЄМЦІВ

навчання підприємців порівнюємо традиційну та педагогічно-технологічну моделі навчання. У традиційній моделі навчання домінуюче становище займає людина, яка навчає – викладач. Він визначає цілі, зміст, форми, методи і засоби навчання. Той, кого навчають (слухач) займає залежне становище і не має можливості впливати на оцінювання процесу навчання. Його участь у реалізації навчання також пасивна, тому що його основна роль – це сприйняття соціального досвіду, який передає той, хто навчає.

У запропонованій нами педагогічній технології головна роль належить тому, хто навчається. Слухач виступає рівноправним об'єктом процесу навчання, а провідним методом навчання є процес самостійного пошуку знань, умінь і навичок.

У традиційній моделі навчання вважається, що досвід того, кого навчають, дуже незначний, тому основну роль віддають викладачу. Відповідно, найпоширенішими методами організації навчальної діяльності є семінарські та лабораторно-практичні заняття тощо.

На наш погляд, слухач є дорослою людиною, яка акумулює значний досвід, що може бути використаний у якості джерела навчання як того, хто навчається, так і інших людей. Функцією навчального процесу в цьому випадку є надання допомоги дорослій людині, яка навчається, у виявленні її наявного досвіду. Основними при цьому стають такі форми занять: лабораторні експерименти, дискусії, рішення конкретних завдань і задач і т.ін.

У межах традиційної педагогічної моделі готовність того, кого навчають, визначається в основному зовнішніми ознаками: примусом, тиском педагогів, сім'ї, друзів. Слухачі змушені вивчати запропоновані їм предмети. Підвищення ефективності навчання можливе лише через створення штучної мотивації.

Активність освоєння слухачами професії можна значно підвищити, якщо попередньо визначити їхні потреби у вивченні чогось або для розв'язання конкретних проблем. Тому слухач відіграє головну роль у формуванні мотивації і визначенні цілей навчання. Відповідно, навчальні програми повинні розроблятися з метою їх можливого застосування у житті та бути основою для організації процесу індивідуалізації навчання.

У традиційній педагогічній моделі слухачів частіше орієнтують на придбання знань на майбутнє, часто засвоюючи велику кількість інформації, фактів без конкретного зв'язку з практикою.

У межах моделі навчання з використанням досвіду слухачів використовується їх прагнення

застосовувати отримані знання і навички вже сьогодні, на виробничій практиці, роботі після занять. Навчальний процес орієнтується на придбання тих конкретних знань, умінь і навичок, які необхідні слухачам для вирішення професійних і життєвих проблем і завдань. У цьому випадку діяльність викладача зводиться до надання їм допомоги в набуванні необхідних знань, умінь і навичок; а навчальний процес будується на міждисциплінарних модулях. На підставі викладеного сформулюємо основні принципи, які утворюють фундамент педагогічної технології навчання слухача як дорослої людини:

1. Самостійність навчання.
2. Опора на життєвий досвід.
3. Індивідуалізація навчання, створення власної програми навчання.
4. Системність навчання.
5. Конкретність навчання.
6. Актуалізація результатів навчання.
7. Свободи вибору цілей, змісту, форм, методів, термінів, місця навчання.
8. Формування мотивації до освоєння професії.

Ці принципи є основними при побудові навчального процесу з використанням педагогічних технологій.

Висновки. На нашу думку, немає технології, яка була б найкращою у будь-якій ситуації. Часто використання різноманітних комбінованих технологій є найбільш ефективним у навчальному процесі. Слухачі бажають учитися, але хочуть, щоб навчання для них було корисним, їм необхідно бачити негайну користь від набутих нових знань або навичок. Кожен викладач повинен бути впевненим в тому, що його предмет, його знання потрібні і корисні слухачам. Одним із найкращих методів підвищення ефективності процесу навчання сучасних фахівців для підприємницької діяльності є оцінка потреб. Оцінка потреб – це процес визначення того, що хоче слухач або чому він хоче навчитися. Ми не можемо навчати тому, чого не знаємо. Оцінка потреб – це спроба почути. Ключем успішної оцінки потреб є обов'язкове визначення того, чому навчати.

1. Назарова Т.С. Педагогические технологии: новый этап эволюции // Педагогика. – 1997. – С. 24.

2. Освітні технології / За заг. ред. О.М. Пехоти. – К., 2001. – С. 21.

3. Педагогічні технології у безперервній професійній освіті / За заг. ред. Сисоєвої С.О. – К., 2001. – С. 44.

4. Підласий І.П. Практична педагогіка або три технології. Інтерактивний підручник для

педагогів ринкової системи освіти. – Видавничий Дім “Слово”, 2006. – 616 с.

5. Педагогика. Педагогические теории, системы, технологии / Под ред. Смирнова С.А. – М., 2001. – С. 253.

6. Педагогика / Под ред. Пидкатистого П.И. – М., 1998.

7. Селевко Г.К. Современные образовательные технологии: Учебное пособие. – М.: Народное образование, 1998. – С. 14 – 15.

8. Сисоєва С.О. Концепція педагогічної технології //Педагогічний процес: теорія і практика: Збірник наукових праць. – К.: Науковий світ, 2002. – Вип. 2. – С. 108.

V V² V V² V V² V V² V V² V V² V V² V V² V V² V V²
2 2

Сааді
персидський поет, письменник, філософ

Сааді
персидський поет, письменник, філософ

Сем-аеъ Річардсон
англійський письменник

Микола Реріх
письменник, вчений

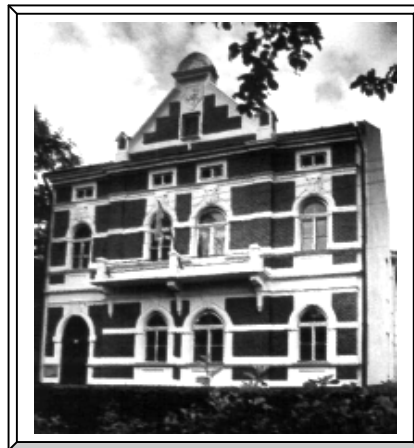
Мікеганджего Буанротті
прет

Мікеланджело Буонаротті
поет

Ауербах Берт ольд
німецький письменник

Ст е р н Л

[illegible]

Музично-педагогічний факультет

Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка,
Інститут мистецтв Національного педагогічного університету
імені Михайла Драгоманова,
за сприянням Міністерства освіти і науки України
та
Державного методичного центру навчальних закладів
культури і мистецтв України

II-а ВСЕУКРАЇНСЬКА НАУКОВО-ПРАКТИЧНА КОНФЕРЕНЦІЯ:

**“Музична освіта України: проблеми теорії, методики, практики”,
7 травня 2009 року**

Місце проведення: Дрогобицький державний педагогічний університет,
актовий зал головного корпусу, вул. І. Франка, 24, м. Дрогобич.

Організація роботи конференції 7 травня 2009 року:

10⁰⁰-10³⁰ – Відкриття конференції.
Презентація нових видань.
11⁰⁰-15⁰⁰ – Виступи, обговорення, дискусії.
15⁰⁰-16⁰⁰ – Перерва.
16⁰⁰ – Закриття конференції.
Концерт.

Упорядники-редактори матеріалів конференції –
доцент Богдан Пиц,
кандидат педагогічних наук, доцент Андрій Душний

ВИМОГИ ДО ЗМІСТУ ТА ОФОРМЛЕННЯ СТАТЕЙ У НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНИЙ ЖУРНАЛ “МОЛОДЬ І РИНОК”

1. Приймаються одноосібні статті (співавтори). Текст обсягом 6 – 10 друкованих сторінок із двома-трьома ілюстраціями (рисунками, фотографіями). У статтях повинно бути чітко і стисло, без зайвих математичних формул, викладено те нове та оригінальне, що досягнуто авторами в їх практичній діяльності. Потрібно уникати повторів, зайвих подробиць та загальновідомих положень, на які можна посилатися, вказуючи відповідний номер у списку літератури, що додається.

2. Рукопис статті надсилається у одному примірнику (обов'язково перший), надрукованих через півтора інтервали на одній сторінці стандартного паперу, з пронумерованими сторінками.

ДО РУКОПISУ ДОДАЮТЬСЯ:

- УДК;
- ключові слова;
- анотація статті на окремій сторінці у одному примірнику українською мовою (у випадку подання статті російською, польською чи іншими мовами, додається анотація на мові оригіналу статті та українською мовою);
- рисунки, фотографії з підписаними підписами;
- список літератури, оформлений у відповідності з діючим ДСТ-ом (за абеткою; у тексті в дужках позначається позиція та сторінка [3, 47]);
- відомості про автора (авторська картка: прізвище, ім'я та по-батькові, посада, місце праці, вчений ступінь, наукове звання, адреса (службова, домашня), телефони).

3. До статей додається рекомендація кафедри (відділу) установи, де автор працює, і рецензія доктора чи кандидата наук; для статей докторів та кандидатів наук рецензій не потрібно.

4. Таблиці повинні мати назви та порядковий номер. Одночасне використання таблиць та графіків для пояснення одних і тих же положень не рекомендується.

5. Статті підписуються всіма авторами із зазначенням домашньої адреси, номерів домашнього та службового телефонів автора, який буде листуватися з редакцією з приводу цієї статті.

Редколегія відхиляє статті з порушенням цих вимог:

Відповідно до вимог ВАК України (Постанова №7-06. 1 від 15 січня 2003 р.) необхідно дотримуватися таких елементів написання статей: постановка проблеми у загальному вигляді та її зв'язок із важливими науковими чи практичними завданнями, аналіз основних досліджень і публікацій, в яких започатковано розв'язання даної проблеми і на які спирається автор, виділення невирішених раніше частин загальної проблеми, яким присвячується дана стаття; формування цілей статті (постановка завдання); виклад основного матеріалу дослідження з повним обґрунтуванням отриманих наукових результатів; висновки з даного дослідження і перспективи подальших розвідок у даному напрямку.

Сфера розповсюдження та категорія читачів:

- загальнодержавна, зарубіжна;
- викладачі університетів, ВНЗ всіх рівнів акредитації, студенти, аспіранти, науковці, спеціалісти, які підвищують свої професійні компетенції в галузі освіти та педагогічних наук.

Програмні цілі (основні принципи) або тематична спрямованість:

Ознайомлення із питаннями наукових досліджень педагогіки, ринкової економіки, інфраструктури ринку, історії, філософії, психології, формування професійних компетенцій у студентів ВНЗ, організації навчального процесу, використання інформаційних технологій у навчанні, виховання учнівської молоді та студентства у високих християнських цінностях і моральних та культурних засадах, української та романо-германської філології, тощо.

Головний редактор Мирон Вачевський
Комп'ютерний набір та верстка Іван Василюк
Технічний редактор Михайло Примаченко
Коректор Лариса Лесишин
Художнє оформлення Христина Стасик